

Jaarverslag 2017

**DE BIBLIOTHEEK
OP SCHOOL
BOEKSTART IN DE
KINDEROPVANG**

Leren,
delen en
creëren

de Bibliotheek
Kennemerwaard

De Bibliotheek op School

Bibliotheek Kennemerwaard op School

Voor Bibliotheek Kennemerwaard betekent dienstverlening op scholen een intensieve meerjarige samenwerking tussen onderwijs, bibliotheken en gemeenten. Ook in 2017 is weer gewerkt aan aantoonbare verbetering van onderwijsresultaten op het gebied van lees- en taalvaardigheid en informatie- en mediavaardigheden.

Het aantal scholen voor primair onderwijs dat werd bereikt met deze vorm van dienstverlening is verder toegenomen. Verheugend is het daarnaast om te zien dat het aantal deelnemende voorschoolse instellingen, zoals kinderdagverblijven en peuterspeelzalen, fors is uitgebreid.

In 2017 heeft Bibliotheek Kennemerwaard de diensten aan scholen kunnen uitbreiden. Zowel het aantal locaties (scholen) als het aantal consulenten is gegroeid.

Op ruim zestig locaties (de Bibliotheek op School en in de kinderopvang) waren consulenten van de bibliotheek actief met de volgende pijlers:

1. Leesbevordering
2. Mediawijsheid/digitale geletterdheid
3. Overige 21e-eeuwse vaardigheden

In totaal maar liefst vijftien consulenten spanden zich in 2017 in om leerlingen, leerkrachten en vaak ook ouders te stimuleren om te lezen.

Daarnaast waren er de lessen in mediawijsheid en sociale media. Hier kregen kinderen, leerkrachten en hun ouders handvatten om niet alleen beter te zoeken op internet naar passende informatie maar ook bewust gebruik te maken van sociale media.

Verder werd een toenemend aantal scholen ondersteund in activiteiten rond de zogenoemde 21e-eeuwse vaardigheden. Hiervoor worden onder meer lessen aangeboden voor alle groepen, waarin op een speelse en stimulerende manier de beginselen van programmeren worden aangeleerd.

“De consulent brengt veel nieuwe dingen de school in, daar zijn we ontzettend blij mee!”
(leerkracht basisschool)

Planmatige en professionele educatieve dienstverlening, zowel op het gebied van leesbevordering als op het gebied van mediawijsheid, is één van de kernfuncties van de bibliotheek met een belangrijke maatschappelijke meerwaarde. Door de inzet van professionele consulenten werd ook in 2017 weer maatwerk per school geleverd. Op die manier kan voor elke school het verschil worden gemaakt.

BoekStart in de Kinderopvang

BoekStart is een programma dat kinderen van 0 tot 4 jaar, samen met hun ouders, van boeken laat genieten. Consulenten van Bibliotheek Kennemerwaard zijn binnen het Kindcentrum actief en ondersteunen docenten en pedagogische medewerkers van de kinderdagverblijven op het gebied van taal- en andere leesbevorderingsactiviteiten.

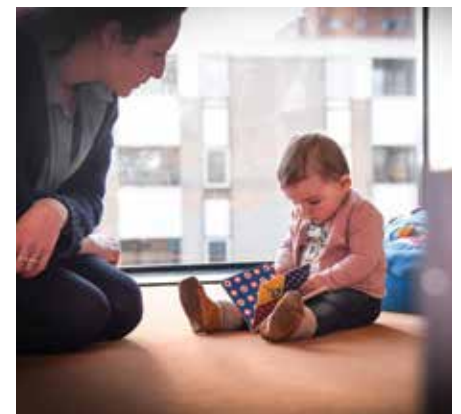
In 2017 zijn er diverse feestelijke openingen geweest waarbij BoekStart werd geïntroduceerd. Zo zijn in Heerhugowaard in totaal zeven kinderopvanglocaties gestart met 'BoekStart in de Kinderopvang'. Dat gaat om Babbels Familieschool, Babbels Zevensprong, Babbels Edelsteen en vier locaties van SKH: De Carrousel, de Ukkehut, de Tuinfluiter en de Vlindertuin. Verder is BoekStart, in samenwerking met Forte Kinderopvang, van start gegaan bij: De Pauw in De Rijp, Wielewaal in Bergen, Eigenwijs in

Limmen en De Vuurtoren en het Zandkasteel in Castricum. Bij de genoemde kinderopvanglocaties hebben alle Pedagogisch Medewerkers een training interactief voorlezen gevolgd. Verder is voor iedere locatie een voorleescoördinator aangesteld en getraind, zijn mooie nieuwe collecties samengesteld en werden activiteiten georganiseerd rond leesplezier en taalstimulering voor de

“Vandaag ook weer een paar kinderen huppelend de klas in zien gaan na een één op één momentje! Ze krijgen weer plezier in lezen.”

(consulent Bibliotheek Kennemerwaard)

kinderen en informatiebijeenkomsten voor de ouders. Bij de locaties in Heerhugowaard werden ouders ook in de gelegenheid gesteld om materialen te lenen voor hun kinderen. Hier werd intensief gebruik van gemaakt.

Openingen

Ook in 2017 hebben we weer diverse openingen gehad. Dit is altijd een hoogtepunt in de samenwerking. Tijdens de opening werd het contract officieel ondertekend en de nieuwe collectie gepresenteerd.

Samen met de kinderen werd een openingshandeling voorbereid. Dit kon bijvoorbeeld een lied zijn of het voorlezen van een zelfgemaakt verhaal met bijbehorende prenten. Dit is altijd een hele happening waarbij de wethouders van cultuur en onderwijs ook uitgenodigd werden.

Best Practices

De Sterrenwachter draait door

Het project 'De School draait door' is opgezet vanuit de Bibliotheek op School om talenten te kunnen ontplooiën en de kinderen eigenaarschap te geven. In samenwerking met CultuurPrimair ging dit jaar groep 8 van basisschool De Sterrenwachter aan de slag met dit project, gebaseerd op het tv-programma 'De wereld draait door'.

De kinderen kregen de opdracht om een uitzending voor te bereiden en kregen daarbij verschillende taken als redacteur, productieassistent, vlogger, presentator, enzovoort. Op 28 november vonden de opnames plaats en op 12 december was de première in de theaterzaal van Artiance in Alkmaar.

Het resultaat was een prachtige 'uitzending' waar de leerlingen met recht trots op mogen zijn. De Sterrenwachter was de tweede basisschool die deelnam aan dit project.

21e Eeuwse vaardigheden

Op veel scholen wordt door de consulent naast leesbevordering ook aandacht besteedt aan digitale geletterdheid. Digitale geletterdheid bestaat uit 4 componenten: ICT basisvaardigheden, het bedienen en gebruiken van apparaten en programma's. Mediawijsheid, bewust en kritisch omgaan met media en internet. Computational thinking, programmeren en de denkwijze hierachter.

Informatievaardigheden, het opzoeken en beoordelen van informatie. Binnen deze onderdelen worden lessen gegeven aan de kinderen, maar ook workshops voor de leerkrachten. De genoemde vier componenten zijn weer onderdeel van de elf 21e eeuwse vaardigheden. Dit zijn vakoverstijgende vaardigheden die nodig zijn om je zelfstandig te kunnen handhaven in de huidige en toekomstige maatschappij.

Omdat steeds meer gerobotiseerd gaat worden zal er veel behoefte zijn aan creatieve mensen die kritisch kunnen kijken en al samenwerkend problemen kunnen oplossen waarbij aandacht is voor culturele en sociale verschillen. Er zijn een aantal scholen binnen de Bibliotheek op School waarbij de consulent zich volledig op de 21e eeuwse vaardigheden richt. Dit uit zich bijvoorbeeld in het opzetten van een complete leerlijn digitale geletterdheid van groep 1 t/m 8 of het uitzetten van een groots project zoals de Lego League. Ook gaat

het erom de leerkrachten te laten zien hoe je leerstof aanbiedt in de klas zodat de kinderen worden gedwongen kritisch en creatief te zijn of uitgedaagd worden om goed samen te werken.

Ook worden verhalen voor deze vaardigheden ingezet. Ieder kind heeft verhalen in zich, maar de manier waarop ze dit uiten is verschillend.

Door aandacht te geven aan hoe verhalen gemaakt worden en creativiteit te bevorderen middels werkvormen, kunnen de kinderen daarna werken aan hun eigen verhaal in welke vorm dan ook.

“Wat een geweldig initiatief dat er een bibliotheek in de school zit. Mijn kinderen lezen nu elke dag een boek. Eerder hadden ze geen interesse.”
(ouder basisschoolleerlingen)

Leesactiviteiten

Om lezen goed te bevorderen, is het belangrijk dat de kinderen er plezier aan beleven en de leescultuur ingebed wordt in de school. Dit werd o.a. gedaan door diverse leesactiviteiten in de klassen. Hiermee werden de kinderen rechtstreeks bereikt en werd de pedagogisch medewerker/leerkracht voorzien van nieuwe ideeën. Een aantal voorbeelden zijn interactief voorlezen, stapelgedichten maken, boekintroducties, boekdaten, leesbingo en kraak de code waarbij de leerlingen een cijferslot moesten kraken met behulp van een leesboek.

Consulenten

Door de inzet van professionele consulenten kan maatwerk per school geleverd worden. Zij zijn degene die het echte verschil maken. Dat dit ook door het onderwijsveld zo werd ervaren, blijkt wel uit het feit dat het aantal deelnemende scholen aan de Bibliotheek op School na de start vijf jaar geleden is vertienvoudigd!

De consulenten van de bibliotheek hebben samen 2 bijscholings- visiedagen georganiseerd om zichzelf verder te ontwikkelen op het gebied van mediawijsheid, filosofie en vertellen.

Teamtraining

De consulent is er niet alleen voor de kinderen, maar ook voor de pedagogisch medewerker en leerkracht. De consulent kan het team op verschillende gebieden bijscholen of als voorbeeld dienen. Zo zijn er in 2017 leerkrachten geschoold op het gebied van 21e eeuwse vaardigheden en programmeren waarbij naar de schoolsituatie werd gekeken om het geleerde uit te kunnen zetten. Ook zijn de pedagogisch medewerkers van de samenwerkende kinderdagverblijven en peuterspeelzalen getraind op het gebied van interactief voorlezen.

Overzicht per gemeente

Hiernaast een overzicht van het totaal aantal scholen en aantal leerlingen per gemeente waar een consulente van de Bibliotheek op School werkzaam is.

Alkmaar

Aantal scholen 17
Aantal leerlingen 3497

Bergen

Aantal scholen 6
Aantal leerlingen 854

Castricum

Aantal scholen 3
Aantal leerlingen 1028

Heerhugowaard

Aantal scholen 15
Aantal leerlingen 4215

Stichting Bibliotheek Kennemerwaard

Gasthuisstraat 2, 1811 KC Alkmaar
T: 072 515 66 44, E: info@bknw.nl
W: www.bibliotheekkennemerwaard.nl

Bibliotheek Kennemerwaard verzorgt het bibliotheekwerk in de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum en Heerhugowaard.

